

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feladás szerkesztő háborúban iszt alatt a számkiszárási feladás :
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 1., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Nyolc évre 3 kor. 50
Fél évre 7 .. Egy hónap 1 .. 20

Még egy kis türelem.

Makó, okt. 28.

Vérzőrős cingulussal övezte meg magát a monarchia, mint szent áldozások előtt a főpap. A szentségek szentségével tapad a drága föld derekához a kosszan elnyult hadiút, vérrubintos öve a világ legnagyobb háborújának. Stary-Sambor, Szandomir, Ivangorod, Varsó a kérés rajta. A végzet jéhez csomózta Oroszország sorsát, ill' dől el a titáni mérkőzés sorsa is.

A döntés órát éljük. Végzetlenségek órák ezek, olyanok, amelyek csak világátalító idők méhéből szülelhetnek. Visszafójtó lélekzetel lassú az idő lézas lüktetését. Ziháló remegése mindidáig áldott természetességét jövendőlt. A döntés, amit szívdobogva várunk, a szerencsés kezdet óta ezt remélteit.

A döntés . . . Százszor kimondjuk, százszor leírjuk, hogy döntés előtt a nagy csata a csak homályosan sejlik, hogy isfoghatalian nagyszerűségeket rojt az eseményeknek az az nioisó rezgése, a melyet döntésnek profanizál a mi szőszegénységünk. Hiszen döntés előtt sohaile küzdelemben állt már az emberiség, de ilyen előtt még soha. A lengyel határon nem csupán a mi sorsunk dől el, hanem az egész kultúremberiség, melynek vért, szívét és agyát akarja megmérgezni a cárizmus és moarkovizmus. Most dől el, hogy megszabadul-e tőle.

Bizunk az emberiség gondi-alesésében, hogy megszabadul. Az oroszok világrészeket átérő szörnyeteg teste végző ereje megfeszítésével vergődik a magyar és német seregek acélkarjál közt most már a negyedik napja és negyedik éje. Ennyi erőtl és ennyi elszánt-ágo: még nem látott a világtörténelem, a milyennei harcossaink a tiszteletben levő ellenséggel szemben állják a csatát. A ilizmust mindig aggódalmasan kerülő vezérkari jelentés maga is ciragadtatással szól haditeink csodálatos hősiességéről, a minek bizonyosságára fölhozza, hogy Ivangorodnál egy hadiesünk tízezer orosz foglyot ejtett. El lehet gondolni, milyen rettenetes áldozatába került az emberéletet mindig tékozló oroszok, míg Ivangorodtól északra ki bírta erőszakolni a Visztula véres vizén való átkelését.

A nyugati harcierről ma lényegesebb hír nem érkezett. Ott is óriási harcra van áll a németek nagy csatája az egyesült francia-angol-belga seregekkel. A végtele- nül hosszúra nyúló harcban a német seregek lépésenkint érik el új sikereiket s a semleges sajtó

szerint a döntés kleroszakoiása, bár elképzelhetetlenül nehéz föld- adat, ott sem lehet messze. Bizonyos, hogy az hazai tenger parli- jáért vívott harcok a most dúló világháború legvéresebb fejezetel közé tartoznak.

Bosznia teljesen megtisztult a betörő szerbekről: Potiorek mai jelentésének ez az egyik örvendel- tes része a Princip nemzete azt a kalandot nyilván soha többet meg

nem kísérel. A Romanja Planinától a Drináig, majdnem ötven kilomé- teres vonalon három napig üldöz- ték seregeink a vert hadakat, melyek e kosszu n'oz főmérdek vesz- téséget szenvedhettek. S ugyan- ekkor déli haderónknak egy má- sik része Mitrovicánál beayomult szerb földre, a Drina és Száva szögébe, az ugynevezett Macs- vába s győzelmes harcokban el- foglalta a partmenti községeket.

Október huszonhármadikán dél- után három órákor kidől orosz hivatalos jelentés szerint a szpon legerősebb volt a küzdelem a németek és oroszok közt a Visztula egyik mellékfolyójánál, a Palicánok déli oldalán az Ivangorod-közlekedési vonalon.

A németek igen jól tartották pozíciójukat a Visztula mentén a Palice torkolata és Szandomir közt állásuk bevehetetlen, ha az osztrák és magyar csapatok meg bírják akadályozni az orosz sereget, hogy északra nyomuljon.

Ujabb sikereink mindenfelé.

A szövetséges hadak visszaverték az oroszok támadását.

A döntő csatára készülnek az oroszok ellen a szövetséges hadak.

A Varsóért való kitérésbeeseli küzdelem jegyében folyik immár az oroszokkal való viaskodás, de nem tartanak sokáig a bizonytalan- lansaág órái, hamar lefűnnek, hogy földerítsék hadsaink győzelmeinek hajnalát.

Ma híreink a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Visszaverték az orosz támadást.

A nagy főhadiszállás közli ok- tóber 27-én délelőtt: Augusovótól nyugatra a németek támadása elő- hszad. Varsótól délnyugatra csapa- taink erős orosz haderóknak min- den támadását visszaverték. Ivangorodtól északra újabb orosz had- tegek átkeltek a Visztulán.

Csapataink Ivangoro- dot támadják.

Berlin, okt. 28.

Az orosz vezérkar a Varsó körüli harcokról részletes jelentést adott ki, melyből — számolva persze az orosz zavárlhatóság- gal, — ilyenféleképp alakul ki a len- gyel főváros előtti nagyméretű csata képe:

A németek október elején kezd- ték az előnyomulást Varsó felé, mire az oroszok a legnagyobb gyorsasággal vitték seregeiket Varsó alá. Együttel Miklós nagy- herceg proklamációt intézett a lengyelekhez, kérve az ő támoga- tásukat. A németek október 13-án érkeztek Varsó alá. Az oroszok október 15-én kezdték meg a támadást a varsó-közlekedési vona- lon. Az offenzívát a szibériai ezre- dek vezelik be. A csata szőta egyre tart. A németek három szpon át tartották pozícióikat köz- veslen Varsó alatt, a városiöl- tizenkét kilométernyire s az oro- szok számtalan ellentámadását visszaverték a blonie-pruszkovi vonalon, ugyszintén a blonie-pid- zecsei vonalon is. A németek szűn a sochaczew-lowici vona- lon helyezkedtek el, nehogy bal- száryunkat elvágják a sereg zó- méitől. Az ütközetek folyamán rendkívül heves volt egy éjjeli szuronyroham Varsó alatt a mo- csidlovai nagy erődökben, ahol a XVII. és XX. némethadtest a szibériai ezredek egy részét löntretette. A rendkívül hosszú harcra vonalon a német és az osztrák-magyar seregeknek Ivangorod- nál komoly seregek voltak. Itt az erődök csapatait főbbször kiroha- nára készítették, amelyeket szon- ban minden egyes alkalommal visszavertek. Itt a harcokban az osztrák magyar tüzérség végezte és végzi még most is a legnagyobb munkát.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

Tüzérségi harc az elzászi határon.

Köln, okt. 28.

A Sundban a „Baseler Nach- richten“ értesülése szerint ismét elkezdett tüzérségi harc volt Sept és Pfingst között. Ütközet közben a németek lefűttek egy francia léghajót, amely kötélre volt erősítve nagy magasságban, hogy kikémlelje a német gyűntégek állását.

Altbirck körüli is nagy csata folyik. Az a hír, hogy Altkirchet elfoglalják a franciák, nem igaz.

Az északi nagy csata.

Berlin, okt. 28.

A „Berliner Lokalanzeiger“ jelenté Rotterdamból: A „Daily Telegraph“ harciéri indóitója Veurne-ből szombaton a Nieuport-Dixmuiden közti csatáról a következőket táviratozza lapjának:

A németek támadásait szerda óta a dixmuideni sáncok ellen intézték. A közben, melyet az ellenséges felek árasztottak egy- mára, a városból most már egy füstölő romhalmoz maradt. A harc most főként tüzérharc. A franciák oldalán most állítottak első ízben nehéz tiszteket a németek nehéz mozsáiraival szem- ben, még pedig jól fedett állások- ban. Erre azután a németek új megerősített állásokat foglaltak el.

A részletek, amiket az angol lapudósító a németek rohamáról ír, tanúsítják, minő bravurral har- coltak az új állásokból. A francia tengerészatonák pusztító tüzérsé- dacára is a németek nagy bátor- sággal nyolcszor is szuronyroha- mot intéztek ellenfeleik ellen. Ké- sőbb figyelmüket északnyugat felé irányították, ahol a centrumot és a belgák legszeisőbb balszáryját támadták. E támadást keves egyu- tüz vezette be, szűlán a gyalogság

támadása következett. Csütörtök éjjel sikerült az első német csapatoknak az Yser-csalornát és az Ypern-csalornát átépíteni és néhány erős belga pozíciót elfoglalni. A jelentést a harctéri tudósító ama rettenetes sebesülések jellemzésével végzi, amiket a német tűzéréség okozott. Venne-be sok katonát szállítottak, akiket a gránátok majd szét szakgattak, de még lélegzetek.

Az angolok pusztítása Antwerpenben.

Berlin, okt. 28.
Antwerpeni jelentések szerint ötven antwerpeni nagy kereskedelmi cég áruházaiknak az angolok részéről történt elpusztítása miatt a hágal amerikai köveinél az angol kormány ellen 230 millió frank kártérítési igényt jelentett be, mivel az áruk elpusztítása nem a város védelme közben, hanem a város kiürítése után egy kivonuló angol hadtest részéről történt.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

A bolgár - szerb ellentétek.

Róma, okt. 28.
Az „Idea Nazionale” című lap cikket közöl a bolgár-szerb viszonyról. A római újság szerint annak a hatalmas nyomásnak, amelyet az egész bolgár közvélemény gyakorol rá, a bolgár kormány nem lesz képes sokáig ellentállni. Minden pillanatban megfontolnák, hogy Bulgária ultimátumot küld Szerbiának. Ezzel egyidejűleg a bolgár kormány közölni fogja a hatalmakkal, hogy semmi számítgatás, vagy hatalmi vagy nem vezérli és hogy a világháborúban részes hatalmi csoportok egyikéhez fog csatlakozni, hanem tisztán csak a maga erejében bízza száll részben a maga faji érdekeinek védelmére.

Szerb és montenegrói hadifoglyok Szerajevóban

Szerajevó, okt. 28.
A múlt hét közepén százhuz szerb hadifoglyot hoztak Szerajevóba. A foglyok állag idősőbb népfölkelők voltak. Számszerű volt a külsejük és valamennyien oly éhezesek voltak, hogy a pályaudvarra való megérkezéskor a földről kapkodták fel a gyümölcs- és ételmaradékokat, amelyet a b-zsólva faltak föl, úgy, hogy ez a nézőkben általános számsámat ébresztett. A kijelölt helyükre vivő egész uton főkaphodták a földről a gyümölcsmaradékokat. Amint a foglyótáborba értek, azonnal kenyereket osztottak ki köztük, amit a legnagyobb falánksággal fogyasztottak el. A foglyok azt mondják, hogy négy nap óta egyáltalán semmit sem eletek. Előzőleg két héten át kizárólag csaknem oxlóban levő hussal táplálkoztak. Másnap este 1400 fogoly montenegrói és szerb reguláris katoná érkezt ide. Ezek valamivel jobban voltak ölközködve, mint az előbb említet-

tek. „Zenekar” is volt köztük, amely három tamburásból állott. Csaknem valamennyi fogoly reu melikus bántalmakban szenved, mert a hidegebb idő beálltával nem volt megfelelő ruházatuk. Mind a két csoport hadifogoly, a legnagyobb ekeseredéssel beszéli Pasics miniszterreljárókról. Kereken megmondják, hogy Szerbia és Montenegro katasztrófájáért tisztára ő a felelős. Azt is mondják, hogy ha a háboru a tél beállta előtt be nem fejeződik és Pasicsot a mi katonáink el nem foszják, nem kerül el az a soros, hogy az ekeseredelt szerb katonák meg ne öljék. Ha ez társainknak még sem sikerülne, Pasicsot odahaza a feleségeik részeseik a megérdemelt sorában.

A szerbek a montenegróiakat okolják kudarcukért.

Szofia, okt. 28.
A szerbek balsikerükért a montenegróiakat teszik felelőssé. Egy hivatalos szerb kommunika példánul ezt mondja: Noha csapataink győztek, mégis kénytelenek voltak visszavonulni, mert a montenegróiak yereséget szenvedtek.

Szerb bandák garázdálkodása Macedóniában.

Szofia, okt. 28.
A atrimacai prefektus azt táviratozza, hogy egy száz főnyi új szerb banda lépett fel Radovics kerületben, ahol hírszólat és a bolgár lakosságot terrorizálja.

A déli harctér újabb győzelme.

Budapest, okt. 28.
Romanja Planina megvert szerb montenegrói haderőket négy napi szakadatlan üldözés után Visegrád és Govezda közelében a Drinán át visszazsorítottuk. Csapataink e közben Ham Stejlica melletti lakóiban sok gyalogsági és tűzéréségi löszert és Veilkooprdó vracevican vivott utóvédharcokban géptygyereket és hegyi ágyúkat zsákmányoltak. Bosznia keleti része ezzel a Drinánál megüszült. Ugyan e napon, melyen szerbeket és montenegróiakat a Drinán visszazsorítottuk, Szerbiában levő csapataink is jelentős sikert értek el Ravaje közelében. A Macyaban két erdőtett ellenséges állást rohammal beveltük és közben négy géptygyvert, hatszáz puskát és bombákat zsákmányoltunk és számos foglyot ejtettünk. Poltorek táborszereny.

Haszonbérbe kiadó

az ó bébai határban Makótól egy óra járásra a Zeilfer-félszöldből **27 kat. hold föld,** akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hagymatermelés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Holler György ügyvéd, Dacsffy-tér 7. és 10. sz. a.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 29. Róm. kath. Narcsiz pk. Protestáns Narcsiz pk. Görög orosz október 16. Longin vt. Nap kel 6 óra 40. perokor, nyugszik 4 óra 47 perokor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvőve, inkább csak délen megkelefen. csapadékkal. Sürgönyprognózis: hűvös, délen, keleten elvőve csapadék Déli hőmérséklet: 10 fok C.

— Itélet a szerajevói bünperben. A szerajevói törvényszék ma mondott itéletet a trónörökös pár gyilkosai fölött. Erről a magyar táviróda közli velünk lapnak zártakor, hogy Hicsot, Cubrilovicsot, Nado Kerovicsot, Jovanovicsot, Milovicsot kötéli általi halálra, Milar Kerovicsot életfogytigani, Pricipet, Cabrinovicsot és Grabbest pedig 20-20 évre ítéltek el.

— Glattfelder püspök jótékony-sága. Lapunk tegnap számában megemlékeztünk arról, hogy Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök tegnap meglátogatta a helybéli katonai kórházakat. Ma aztán arról értesültünk, hogy a megyés püspök ezen látogatása alkalmából 100 koronát adott szivar és cigarettára a sebesült katonáknak.

— A tanyai polgárörök jelentkezése. Lapunk mai számában közöltük a rendőrkapitánynak a tanyai polgárörökhoz intézett felhívását, melyben a tanyák között teljesítendő polgárörőségben való jelentkezésre hívja fel a tanyai lakosságot. Dicsérettel kell megemlékeznünk arról, hogy e hazafias kötelesség teljesítése végett a tanyaiak tömegesenben jelentkeztek, mint a városiak.

— Egy sebesült jótékony-sága. A makói diak-internátusban ápottak egy Pilbauer Lajos nevű stuttgarti sebesült katonát, ki nálunk teljesen meggyógyult és mint ilyen távozott el Makótól. Ugy látszik, hogy Pilbauer igen hálás a makói ápolásért, mert ma 30 koronát küldött elismerése jeléül a makói vörös-kereszt egyesületnek.

— A déli harctér közelébe nem szabad menni. A péterváradí várparancsnokság parancsot adott ki, amelyet ez uton is a közönség tudomására hoz, hogy a déli harctér közelében a katonaság látogatása a legszigorúbban tiltva van. Még a harctér közelébe tartozó katonákat sem lehet látogatni, mert ebből úgy a látogatónak, mint a látogatottnak kellemetlensége származik.

— Statisztikai kimutatás a buzáról. Az országos statisztikai hivatal az iránt érdeklődik, hogy a város területén mennyi buza lehet. Igen bajos lenne ezt megállapítani, de van olyan szakértő becslő, aki azt mondja, hogy a makói raktárakban van 15 ezer méter-mázsza tartalék buza. Ha pedig ez így van, akkor a 44 koronás buzaárakat indokolni nem lehet és ez a körülmény arra indítja, mint már a lapok jelelték, a kormányt, hogy hivatalosan állapítsa meg a buzaárakat, amelyeknél magasabb árakat a tulajdonosok nem vehetnek.

— Mit lehet küldeni a táborba? A hivatalos lap közli a kereskedelmi miniszter rendelkezését, amelylyel értesíti a közönséget, hogy a cs. és kir. tábori postahivatalokhoz, valamint a német császári tábori postahivatalokhoz nyitva

(keresztikötés alatt stb.) nyomtatványok a szabályozott 1000 gr. és áruminták a szabályozott 350 gr. súlymaximumig adhatók fel, e küldemények azonban a feladás alkalmával a rendes bérmentesítési díj alá esnek. Árumintákban 350 gr. súlymaximumig a feladók mindazokat a cikkeket (kisebb ruházati cikkek, csokoládé szivar stb.) helyezhetik el, amelyek a tábori postákhoz szánva, különben csak csomagban volnaak küldhetők. Figyelmezteti egyúttal a miniszter a közönséget, hogy a tábori posta úján küldhető zárt levelek (egyenként 100 gr. súlyig) csak abban az esetben portómentesek, ha kizárólag levelezést tartalmaznak. Ha az ily levelek levelezésen kívül egyéb is, pl. szűkségi cikkekkel, élelmiszerekkel, frissítőkkel, szivart és egyéb tárgyakat tartalmaznak, a feladás alkalmával bérmentesítendők.

— Kérelem a közönséghez. A makói Vöröskereszt Egyesülettel fordul Makó város nemes-szülő közönségéhez. Habár elismerésre méltó az az áldozatkészség, amellyel a közönség eddig is már hozzájárult a kórház fenntartásához, mégis mintán ennek forgalma sokkal nagyobb volt, mint előre gondolni lehetett, a kórház vezetősége kénytelen újabb a megfogalmazott termények pótlása végett a közönséghez fordulni. Burgonya, bab, árpa, köles, paprika, petrezselyem, sárgarépa, vörshagyma, mák, lekvár és tarhonya az, amire főképp szükség van a kórháznak. Kérjük a nemes-szülő adakozókat, hogy adományukat közvetlenül a kórházba az általi szíveskedjenek. Minden legkisebb adomány is hálás szívvel fogadják az Egyesület. A vöröskereszt Egyesület makói főnöke nevében — Turney Ivor, alelnök.

— Levelezés a hadifoglyokkal. N p nap után hallhatjuk, hogy egyes hozzátartozók semmi értesítést nem kapnak a harctéren küzdő katonáktól. Az utóbbi időben több esetben nyugtathatta meg az aggódókat a katonaság alelnöke, hogy a hosszú halgatásnak nem az az oka, hogy az illető elesett, hanem, hogy orosz fogságba került. A közönség érdekében szükségeseznek tartjuk közölni, hogy a tekintetben, hogy hozzátartozója fogságba került-e vagy sem, a „Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító hivatal, Budapest Köztársaság 8. szám” ad felvilágosítást. Erre a címre küldendő a fogságba kerültek részére küldött levelek is, természetesen külön nyitott borítékba téve, pontosan megcímezve.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Kotormán János 58 éves, Kurai Mihály 30 éves, Varga András 71 éves korában.

A vármegye ügyei.

Rendkívüli közgyűlés a megyén.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának néhány halasztást nem törő ügyben kellett határozatot hoznia. E végből Hervey István alapan ma délelőlt 10 órára rendkívüli közgyűlésere hívta össze a vármegye törvényhatósági bizottságát.

A megyének mai napon tartott rendkívüli közgyűlésén a megye bizottság tagjai közül csak igen

kevesen jelentek meg. Leginkább a makói törvényhatósági bizottsági tagokból állott a közgyűlés. Igaz ugyan, hogy a rendkívüli közgyűlés tárgyai leginkább a makóiakat érdekelték természetük-nél fogva.

Maga a közgyűlés, mint általában a megyei rendkívüli közgyűlések, úgy ez sem tartott alig néhány percig. A tárgyakra vonatkozólag beérkezett állandó választmányi határozati javaslatokat minden észrevétel vagy hozzászólás nélkül elfogadták.

Magáról a közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

A távol levő főispán helyett Hervey István alispán a közgyűlést délelőlt 10 órákor nyitotta meg.

Elsősorban egy igen bűnös határozatot hozott a vármegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlésén.

A vármegye alispánja tekintettel a buzaárak rohamos emelkedésére feliratot intézett a földművelésügyi kormányhoz 40 ezer korona kölcsön folyósítása iránt, melyből a rossz gazdasági év miatt szerült helyzebe kerül kisbirtokokosok nyernének vetőmag bevásárlására szükséges olcsó kölcsönt.

A vármegye alispánjának megkeresésére, mint ismeretes, a földművelésügyi miniszter hajlandónak mutatkozott a 40 ezer korona kölcsön folyósítására — ha a kölcsönök visszafizetésére a törvényhatóság szavatosságát vállal.

A 40 ezer korona kölcsön igénybe vétele tárgyában az állandó választmány határozati javaslatát alispán akként határozta a vármegye törvényhatósági bizottsága, hogy a kölcsön folyósításáért felel a földművelésügyi kormányhoz, a határozat jóváhagyásáért pedig a belügyminiszterhez. A szavatosságot illetőleg pedig akként határozta a törvényhatóság, hogy azok a községek vállalják a kölcsön visszafizetésére vonatkozó felelősséget, melyeknek kisbirtokokosai a kölcsönt igénybe vennék. Egyben felhatalmazta a törvényhatóságot a vármegye alispánját, hogy a községeknek a kölcsön szavatosságára vonatkozó határozatát a vármegye főispánjának jóváhagyása mellett jóváhagyja.

Tarjay Ivar megyei főjegyző indítványt adott be Makó város képviselőtestületéhez, melyben a hadbavonultak családjainak segélyezésére 5 százalékos pótdó megszavazását kezta javaslatba.

Makó város képviselőtestülete nem zárkózott el a hazafi- és cselőpótdó pótdó megszavazása elöl, de akként hozta meg határozatát, hogy az 5 százalékos pótdó csak akkor hajlandó megszavazni, ha az eddig névvel nem kötelező annak a vármegyeyel pótdónak megszavazása, melyet hasonló célra a törvényhatóság legutóbbi rendes közgyűlésén az egész vármegyére kiterjedőleg megszavazott.

A törvényhatósági bizottság elutasította Tarjay Ivar megyei főjegyzőnek a polgármester választása ellen, Bán Zsigmondnak pedig a városi főjegyző megválasztása ellen beadott felelőbbségét.

Végül jóváhagyta a törvényhatóság Végegyszerűsítő és Mezőhegyes községek 1915. évi költségvetését, mire a közgyűlés véget ért.

Gondoskodás a katonák családjairól.

Özvegyi nyugdíj a háboruban elesettek után.

A háboruban — sajnos — sokan vesztik el kenyérkeresőjüket. Az állam természetesen kötelességéhez mérten gondoskodni fog arról, hogy ne szenvedjenek lassú, akiknek hozzátartozói a csatamezőn estek el, illetékes helyen méris legapróbb részletekig kidolgozták a katonai özvegyek és árvaok nyugdíj szerű ellátásának tervezetét is.

A nyugdíjösszeg nagyságát intézményesen biztosítja az állam, illetve a katonai kincstár és pedig nemcsak a tisztikarnak (a tartalékos tiszték is ide számítva), hanem a legényesség hátramaradottainak is. Az özvegyi nyugdíj egyaránt jár a közös hadsereg, a honvédség, a tengerészet és a népfőlkélti szolgálatban elesettek hátramaradottainak. Először tisztán, illetve újabb házasosságig jár nyugdíj annak az özvegynek, akinek férje a harcokban szerzett sérülés miatt betegesben vagy pedig a hadjárati fáradalmi-
nak következtében halt meg.

Hadapródörömester özvegyének 300, örömestereinek 240, szakaszvezetőinek 144, kőpárlóának 120 és közlegényének 72 korona jár évente. Ha azonban a férj tiszvo-
nalban esett el, 50 százalékkal nagyobb nyugdíj jár az özvegynek. Ezenkívül minden törvényes gyermek után évi 48 korona nevelési pótdó jár 16 éves koráig, ha azonban tanulmányokat folytat, a nevelési pótdó a nyakörvefélig eléréséig utalható ki.

A nyugdíjakat valószínűleg a postai átutalás útján fogják folyósítani, mivel az életbenléteket havonta való igazolás nagyon körülményes és fáradtságos lenne.

A nyugdíjigények megállapítására azonban egyesek nem korlátozták a sor, de ez nem is sürgős, mert a halálhíradás közzétételétől hónapon át a családnak a hadbavonultak részére megállapított segély összeg jár. A szerényen megszabott özvegyi nyugdíjat azonban még sok mélynyűgban esztiben kegydíjakkal is ki fogják bővíteni, amely célra a katonai kincstárnak egész sor alapítvány áll rendelkezésére.

Bakalevél a harctérről.

Hogy ír a makói katona hozzátartozóinak.

Örvendő szívvel, színtes tülér-dó örömmel állított ma be hozzánk egy makói jóképű asszony, ki már régebben nem kapott levelet háboruban levő uratól.

Ma aztán megjött a várva-várt levél, melyet az örvendő asszony átengedett közlés végett lapunknak.

Közöljük az érdekes levelet, mert beöle meg ebet látul azt az ideális szeretetet, melyet az egyszerű ember családjá iránt viselnek és megtehert látul azt is, hogy a jó humor nem hiányzik az emberirő háboruban sem.

Magához a levélhez egy szót sem teszünk, sem abból egy szót

el nem veszünk, hanem a maga szép egyszerűségében alább közöljük.

Kelt levelem 1914. X. hó 17.

Szeretett imádot Nőm és kedves gyermekem, kedves Anyám, Apám, és jó testvéreim és kedves komaszszony!

Kívánom Istentől, hogy soraim talájon friss, jó egészségben.

És hállistennek egészséges vagyok a mit szívemből kívánok nektek is.

Kedves komaszszony tudatom, hogy a hozzáam küldött levelel megkapam és mondhalom, hállistennek nagyobb örömet nem lehet el elképzelni, mint mikor megkaptam és hogy kedves lívérem otthon van és jól erzi magát.

Csak igen sajnálom, hogy meg-
jait ide kell neki jönni, de nem baj! Csak bátraké lehet a dicsőség. Inkább a csaták zajában, háni, mint párnák közt, mert miénk a dicsőség, kik itt állunk és harcolunk.

Drága Feleségem! Légy boldog, nevelő imádot gyermekem, hisz hisz gondolj a kaszásra, a ki minden fűvet lekerer vágni és mégis marad talpon. Én is hiszem, hogy megmaradok, hiszen olyan jól esett halani régen mikor olvastam a hősök teitit.

Isten velünk, ki ellenünk.

Kedves imádot nőm és Kedves jó anyám és komaszszony, még a hányt veletti sors egy kivátságát kötöm lelke ekre, hogy imádoti gyermekem neveljétek és oktassátok, hogy van apját, aki oly sokat gondol rájuk és még az utolsó sóhaj is értelek rebben el az ezek Urához. Kedves Nőm és imádoti gyermekem, anyám, spám és testvéreim! Továbbá tudatom, hogy értem ne aggódj, hogy talán sokat éheztek. Igaz ugyan, de mit tehetek róla, mikor semmit nem lehet venni, mert pénzem van elég, mert csak lehetne, szívesen küldenék nektek is enget, mert igen szépen lehet kártyázni ágyu és puská bőnbőlés mellett. A szerencse meg igen jól kedvez a kártyával, mert mindég a szíven hordom, mint a jó pápista a bírálat.

Imádoti nőm, még egy isen veletet, írj rögtön levelem átvétele után. Csókoló hű párod Jani, és imádoti gyermekem isen veletet, örökök hű Apátok. Irjatek sűrűn, mert még csak 4 levelet kaptam.

Örökök hű spátok

Jani.

IRODALOM.

Dal a tüzpáros virágról. Linnankoski a modern finn irodalomnak legnagyobb büszkesége és ez a regénye legolvasottabb könyve. Suominak, ahogy a finnek országukat nevezik... A tüzpáros virág, amelyről Linnankoski énekel, a szerelem... A földi és az égi szerelem. Gyönyörű mese keretében rajzolja a vad szenvedélynek pusztítását és a tiszta szerelemnek megváltó erejét. Nincs a világirodalomnak regénye, melyben a természet olyan közvetlenséggel szólalna meg mint ebben a csodás alkotásban. A föld, az erdő, a mező illata árad ki belőle és az emberek, kik szerepelnek benne, valósággal ősember hatását teszi ránk. Duzzadnak az egészségtől, az erőtől... Nincs ebben a könyvben semmi beteges, semmi szentimentális és egyes fejezetei mégis úgy hatnak, mint himnuszok. Linnankoski nyelve úgy hat, mintha maga a természet nyulatkoz-

nék meg benne. Csupa szin és csupa fűs. Hol légy fuvalom, hol harsogó, mint az orkán. A mennydörgés és a csöndes tó halk resdülése váltakozik benne. Hogy ennek a nyelvnek minden ragyogó szépségét mi magyar olvasók is élvezhetjük, az a regény fordítójának: Sebestyén Irénnek az érdeme. Nehéz és művészi munkát végzett. Gyönyörű fordításával hazánkban is örök emléket állított Linnankoskinak, ki olyan rajongó szeretettel csüngött rántunk magyarokon és akinek a halála gyászba borította egész Finnországot. Hisszük, hogy a magyar közönség még a külföldnél (ez a 8 ik idegen nyelvű fordítása a regénynek) is nagyobb szeretettel fogadja Linnankoski remekművét, mert, ha máskor is a legnagyobb rokonszenvet éreztük finn testvéreink iránt, úgy most kétszeres szeretettel és aggodalommal függ rántuk tekintetünk. De a rokonsági szimpátiától eltekintve is örülni fog közönségünk a nagy finn író munkájának, mert finomsága, gyöngédsége valósággal megnyugtatóan hat ezekben a súlyos időkben, melyekben naponként és óránként új izgalmak marcangolják idegeinket. A regény az Athenaeum Könyvtár legújabb köteteként jelent meg. Borítéklapjának művészi illusztrációját Basch Árpád készítette. Ára izléses vászonkötésben 1 K 90 fill.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(638)

86. fejezet.

Az eljegyzés.

A hölgyek — hercegek és grófnék — leereszkedő nyílással beszéltek velem, bátorították, biztatták, hogy ne léjjen, ne léjjen olyan elfogult, a római előkelő világot megfogja őt becsúlni.

Márta kék szíven ruhába volt öltözve.

A ruba dereka, nyjai és az alj keleti gyöngyökkel volt ékesítve.

Aranyzóke hajában a herceg mászajándéka, egy nagy csillag ragyogott.

Elbávicódon szép volt a gyermekleányka a midőn olykor-olykor feléje hajlott az öreg herceg és kedveskedett neki: óakénytelenül is a tél és a tavasz juit eszébe mindenkinek.

A legtöbben azonban így gondolkoztak:

— Mi közünk a kerkümbőségkőhöz? Márta fiatal s a herceg az ő kedvéért fényes és zajos háztartást fog vezetni. Róma leleőbb köreiben úgy is hiányzik az igazi szalon élet, Márta majd utórd lesz ezen a téren, esze, szépsége van hozzá, a szükséges diplomáciai ravasszágát is majd megtanulja. Csak nőüljön a herceg! Estélyekre, fényes ünnepélyekre nyitnak kilátásuk!

Az első felkötözötöt maga a herceg tartotta, a királyra és a pápa egészségére ürítvén poharat.

Utána Róma főpolgármestere emelkedett fel és vette kezébe a finom metészó poharat.

— A bálos menyasszonyban, monda többek között az előkelő szónok, a vilóz magyar nemzetnek, Olaszország barátjának leányát köszönti és ádvözi. Az olasz nép mindenkor rokonszenvezet a magyarral, de rokonok ők érzés és gondolkodás tekintetében is. (Folyt. köv.)

Allítsa meg
a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Ujság”-
ot, megtalálja
benne amire szükség
sége van.

Kiadó hagymaföld
rödség, gabona és lucernásnak
Iritz Miksánál.

Egy szobás
garzon lakás

előszobával, vilanyvilágításai,
kis verandával **KIADÓ.**
Cim a kiadóhivatalban.

**A Zeitler-gőzmalomban
szénsalak kapható.**

A durvább szénsalak ára ko-
csinként 2 korona, finomabb
3 " "

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására
hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban
gazdasági gépraktáramban a legújabb modellű
JOHNSTON — eredeti —
kéveköllős aratógépek már megérkeztek
és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300
gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedé-
sére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának,
ugyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica iltatók
is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica iltató gépek állandóan
teljesen felszerelve vannak raktáron. Pontos még az, hogy arató-
gépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb mun-
kaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tar-
tok kifizető Sisal-féle kéveköllős zsinetet, elsőrendű gépolajat, Bach-
er-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor má-
trágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utászatu vas-
pálcás boronákat, répa és szecskavágókat. — Együttal bátorko-
dom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gé-
pekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol
mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készí-
tek autogén hegesztő géppel a legkomplicáltabb munkákat
végzem. — Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron
vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva,
maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító mű-
helye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Háboruban levőknek

küldött csomagból ki ne feledjen egy üveg

BOROLIN nevű sóbor-
szesz háziészert,

mely hamarosan megszünteti a szeggalárok és szurásokban
szemvedők fájdalmait és új erőt ad a kimerült testnek. — Ára
1-20, 2 és 2-50 korona.

Készíti Borovszky K., Bpest, II. Margitrapart 47.
Makón kapható Popper Gyula drogériájában, tőlér.

Herés árpa szalma, polyva

kizalanként és ölenként eladó közel
a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

Makulatur - papir

kiadóhivatalunkban jutányos áron
kapható.

Szép
cukor-paradicsom

naponta friss szedés kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél

POÓR ENDRE
gyógyászernél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szeplő, májfolt,
aró- és kézvrúcsaég és min-
dentéle bőrtisztításiánság ellen

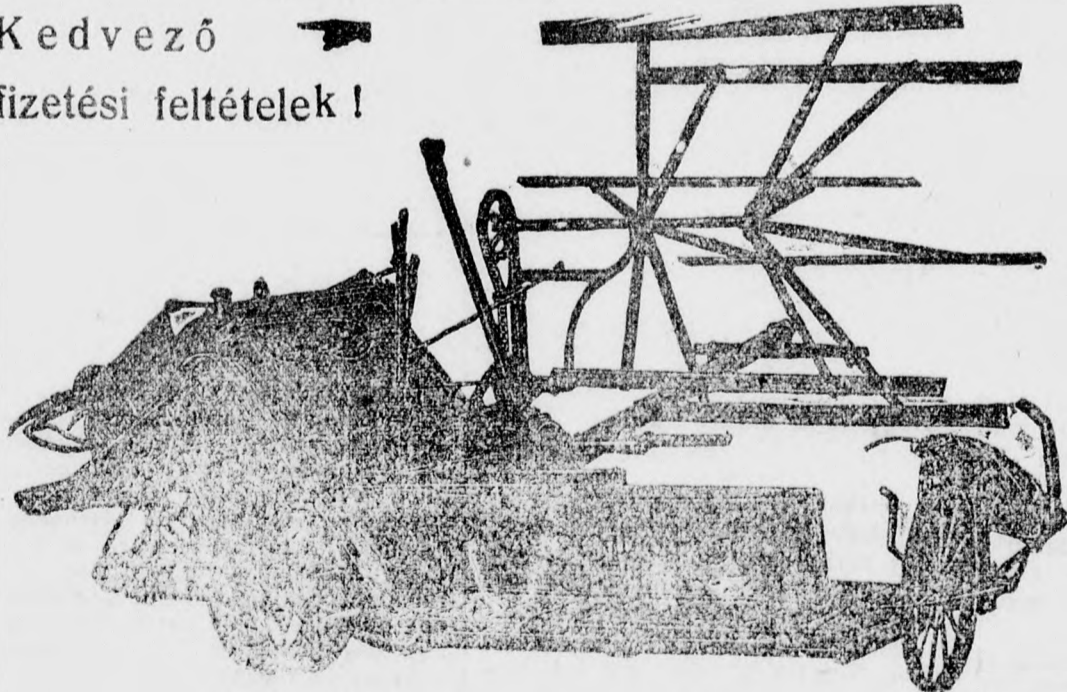
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfijító 1 ko-
rona pipereazerek több kiállításos ér-
mekkel lottók kifizetve.

Legjobb
asztali- és gyógyborok
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

Kedvező
fizetési feltételek!

Manilla zsinog, páncél acél kormányu ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök
tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két
hengeres magánjá-
rók, legújabb
motorok, golyós
:: csapágyas ::
cséplőgépek,
gazdasági kis moto-
rok, t a k a r m a n y -
kamarák. Világhírű
„Cormick”
aratógépek, fű-
kaszálók, lógereblyék
-tárcsás boronák. -